

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

MOPHATO 12

SETSWANA PUO YA GAE (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

NGWANAITSEELE 2013

MADUO: 100

NAKO: 2½ diura

Pampiri e, e na le ditsebe di le 6.

DITAELO

1. Pampiri e, e arogantswe ka DIKAROLO di le THARO, e leng A, B le C.

KAROLO YA A:	Tlhamo	(50)
KAROLO YA B:	Ditlhangwa tse dileele tsa tirisano	(30)
KAROLO YA C:	Ditlhangwa tse dikhutshwane tsa tirisano	(20)
2. Araba potso e le NNGWE go tswa mo karolong e NNGWE le e NNGWE.
3. Kwala ka puo e o lekanyediwang ka yona.
4. Simolola karolo e NNGWE le e NNGWE mo tsebeng e NTŠHWA.
5. Rulaganya tiro ya gago. Sk: Mmepa wa dikakanyo/papetlana/dintlhakgolo, jalojalo. Tlhotlha diphoso le go baakanya tiro ya gago gape. Letlhomiso le tshwanetse go dirwa PELE o kwala tlhamo.
6. Thulaganyo ya gago e bonale sentle mme o thale mola o o kgabaganyang go supa fa e le ipaakanyo.
7. O gakololwa go dirisa bonnye metsotso e le 80 mo KAROLO A, metsotso e le 40 mo KAROLO B le metsotso e le 30 mo KAROLO C.
8. Karabo e NNGWE le e NNGWE e nomoriwe go ya ka mokgwa o ditlhogo kgotsa dipotso di tlhagelelang ka ona.
9. A karabo e NNGWE le e NNGWE e fiwe setlhogo se se maleba.
10. **ELA TLHOKO:** Setlhogo se se ka sa akarediwa mo palong ya mafoko a a tlhokegang.
11. Kwala ka mokwalo o o phepa e bile o bonala sentle.

KAROLO YA A: TLHAMO**POTSO 1**

Kwala tlhamo ya boleele jwa mafoko a a ka nnang 400–450 ka NNGWE fela ya ditlhogo kgotsa ditshwantsho tse di neilweng. Fa o dirisa setshwantsho go kwala tlhamo, se neele setlhogo se se maleba. O se ka wa lebala go thala letlhomeso kana lenaneopaakanyo pele o kwala.

- 1.1 Motho yo mongwe le yo mongwe o botlhokwa mo botshelong go ya ka se a se dirang. [50]
- 1.2 Se rialo tlhe ... ruri botho bo ile. [50]
- 1.3 A baithuti ba baimana ba letlelelwe go tsena sekolo kgotsa ba ntshiwe mo sekolong? [50]
- 1.4 Setšhaba sa Rantsho se ya moribe ka ntlha ya leroborobo la bolwetse jwa sukiri. [50]
- 1.5 Mmangwana o tshwara thipa ka fa bogaleng. [50]
- 1.6 Fa nka nna modulasetilo wa mokgatlho wa bašwa ... [50]
- 1.7 Setshwantsho se se fa tlase se ka tsosolosa maikutlo a a rileng mo go wena. Kwala tlhamo ka ga sona. [50]

[Polelo ke lehumo, M Maja le ba bangwe]

[50]

- 1.8 Setshwantsho se se fa tlase se ka tsosolosa maikutlo a a rileng mo go wena. Kwala tlhamo ka ga sona.

[Le re tlhabetse, EE Rapoo le ba bangwe]

[50]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA A:

50

KAROLO YA B: DITLHANGWA TSE DILEELE TSA TIRISANO**POTSO 2**

Araba potso e le NNGWE fela mo karolong e. Karabo e nne boleele jwa mafoko a a ka nnang 180–200 (diteng fela).

2.1 LEKWALO LA BOTSALANO

Bogodu ba leruo bo iphile maatla mo kgaolong ya gaeno. Kwalela batsadi ba gago lekwalo o ba itsise ka ga maano a a ka dirwang go fedisa bothata jo.

[30]**2.2 MEMORANTAMO**

Kwalela mogokgo wa sekolo sa lona memorantamo, o mo itsise ka ga bothata jwa baithuti ba mophato wa marematlou mabapi le barutabana ba ba sa tleng diphaposiborutelong.

[30]**2.3 SEKWALWA SA BOTSEREGANYI**

Itlhophele seopedi sengwe se o ratang mmino wa sona mme o kwale sekwakwa sa botsereganyi ka ga kgatiso nngwe ya dipina tse a di gatisitseng.

[30]**2.4 MMUISANO**

Leba setshwantsho se se latelang mme o kwale mmuisano magareng ga mme le rre ka ga tiriso ya madi a bona a kgwedi le kgwedi.

[Ditharabololo tsa botlhe, D Matjila le G Segone]

[30]**PALOGOTLHE YA KAROLO YA B:****30**

KAROLO YA C: DITLHANGWA TSE DIKHUTSHWANE TSA TIRISANO**POTSO 3**

Araba potso e le NNGWE fela mo karolong e. Karabo e nne boleele jwa mafoko a a ka nnang 100–120.

3.1 PAMPITSHANA YA TSHEDIMOSETSO

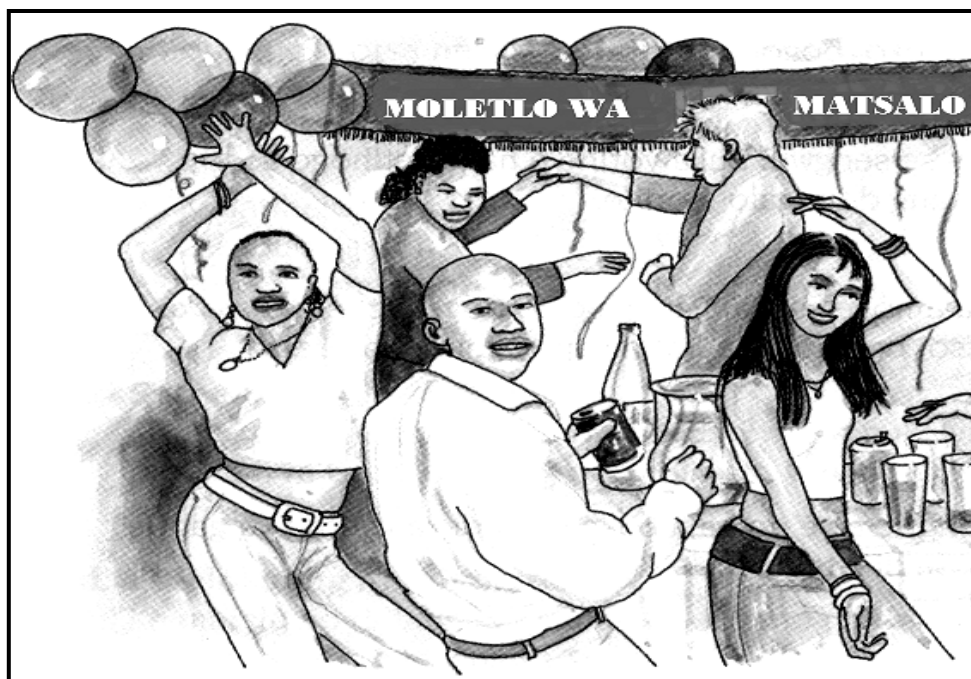
Kwala pampitshana ya tshedimose tso e mo go yona o itsiseng baagi ba motse wa gaeno ka ga letsema le le rulaganyeditseweng metsotso e le masomethatarosupa ya letsatsi la ga Motlotlegi Mandela.

[20]**3.2 DIKAELO**

Mokgatlho wa bašwa wa kereke ya lona o ikaelela go tla go lo jela nala go tla go buisana le lona mabapi le maitsholo a bašwa mo kerekeng. Ba itse tsela go fitlha fela mo toropong e e gaufi le kgaolo ya lona. Ba kaele tsela go tloga kwa toropong go fitlha kwa lo leng teng.

[20]**3.3 KARATA YA TALETSO**

Leba setshwantsho se se latelang mme o kwalele tsala ya gago karata ya taletso o ikaegile ka sona.

[Setswana Tota, SJ Diutlwileng le ba bangwe]

[20]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA C:
PALOGOTLHE:

20
100